

TEMYİZ KURULU KARARI

Tarih : 25.09.2019

No : 46652

Konu: Belediyede kadrolu memur olarak çalışan avukata Belediye lehine sonuçlanan davalar sebebiyle tahsil edilen vekalet ücretinden payına düşen miktar ödendiği halde, her bir davaya ilişkin tahsil olunan vekalet ücretinin %70'inin ayrıca ödenemeyeceği hk.

Rapor dosyası ve eki belgelerin incelenmesi neticesinde;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ:

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 28'inci maddesinde "Belediye Kanunu ve diğer ilgili Kanunların bu kanuna aykırı olmayan hükümleri ilgisine göre büyükşehir ve ilçe belediyeleri hakkında da uygulanır" denilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Avukatlık ücretinin dağıtımı" başlıklı 82'nci maddesinde; "Belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin; avukatlara (49 uncu maddeye göre çalıştırılanlar dâhil) ve hukuk servisinde fiilen görev yapan memurlara dağıtımı hakkında 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yolu ile uygulanır" hükmü yer almaktadır.

659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri Ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 18'inci maddesinde; "2/2/1929 tarihli ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Diğer mevzuatta 1389 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanun Hükmünde Kararnameye yapılmış sayılır" hükmüne yer verilmiştir.

659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 14'üncü maddesinde vekalet ücretinin dağıtımının nasıl olacağı;

"Davalardaki temsilin niteliği ve vekalet ücretine hükmedilmesi ve dağıtımı

(1) Tahkim usulüne tabi olanlar dahil adli ve idari davalar ile icra dairelerinde idarelerin vekili sıfatıyla hukuk birimi amirleri, muhakemat müdürleri, hukuk müşavirleri ve avukatlar tarafından yapılan takip ve duruşmalar için, bu davaların idareler lehine neticelenmesi halinde, bunlar tarafından temsil ve takip edilen dava ve işlerde ilgili mevzuata göre hükmedilmesi gereken tutar üzerinden idareler lehine vekalet ücreti takdir edilir.

(2) İdareler lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekalet ücretleri, hukuk biriminin bağlı olduğu idarenin merkez teşkilatında bir emanet hesabında toplanarak idare hukuk biriminde fiilen görev yapan personele aşağıdaki usul ve sınırlar dahilinde ödenir.

a) Vekalet ücretinin; dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ı (...) eşit olarak ödenir.

b) Ödenecek vekalet ücretinin yıllık tutarı; hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü, avukatlar için (10.000) gösterge (...) rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarının oniki katını geçemez.

c) Yapılacak dağıtım sonunda arta kalan tutar, hukuk biriminde görev yapan ve (b) bendindeki tutarları dolduramayan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara ödenir. Bu dağıtım sonunda arta kalan tutar üçüncü bütçe yılı sonunda ilgili idarenin bütçesine gelir kaydedilir.

(3) Hizmet satın alınan avukatlara yapılacak ödemeler bu madde kapsamı dışındadır."

şeklinde düzenlenmiştir.

14'üncü maddenin birinci fıkrasındaki; "...idareler lehine vekalet ücreti takdir edilir." hükmünden vekalet ücretinin idareler lehine hükmedileceği, dava vekillerinin adına hükmedilmeyeceği anlaşılmaktadır. Maddenin ikinci fıkrasında

ise idareler lehine hükmedilen vekalet ücretlerinin dağıtım esasları belirlenmiş olup belirlenen kurallara göre yapılan dağıtımdan arta kalan kısmın üçüncü bütçe yılı sonunda ilgili idarenin bütçesine gelir kaydedileceği düzenlenmiştir. Ödenecek vekalet ücretinin üst sınırı ise (10.000) gösterge rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarının on iki katı olarak belirlenmiştir. Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2016 ve 2017 Yıllarını Kapsayan 3. Dönem Toplu Sözleşmenin 22'nci maddesindeki; "659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen "10.000" gösterge rakamı "15.000" olarak uygulanır" hükmü uyarınca gösterge rakamı 2016 yılı için 15.000 olarak değiştirilmiştir.

Anılan hükümler uyarınca, adli ve idari davalar ile icra dairelerinde idarelerin vekili sıfatıyla hukuk birimi amirleri, muhakemat müdürleri, hukuk müşavirleri ve avukatlar tarafından yapılan takip ve duruşmalar için, bu davaların idareler lehine neticelenmesi halinde, bunlar tarafından temsil ve takip edilen dava ve işlerde ilgili mevzuata göre hükmedilmesi gereken tutar üzerinden idareler lehine takdir olunan vekalet ücretinin üst sınırı 15.000 gösterge rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarının on iki katını geçmemek kaydıyla sayılan unvanlar itibariyle belirlenen oranlarda dağıtılması gerekmektedir.

Belediye ve banka kayıtlarından mevzuatın öngördüğü usul çerçevesinde Belediye adına elde edilen toplam vekalet ücretinin 15.000 gösterge rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan aylık brüt tutarın on iki katı Avukat ....'a ödenmiştir. Bunun dışında adı geçen avukata ayrıca bir vekalet ücretinin ödenmesi mümkün değildir.

Dilekçi dilekçesinde özetle; Avukat .....'ın 2009-2013 yılları arasında kurumda sözleşmeli olarak çalıştığı; 6495 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna istinaden 2013 yılında memur kadrosuna geçiş yaptığı; memuriyete geçmeden önce sözleşmeli olarak çalıştığı dönemde Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile yapılan Sözleşmenin 14/c maddesinde; "Sözleşmeli avukatın takip ettiği dava ve hukuki işlemlerde hükmedilen vekâlet ücretinin %70'ini sözleşmeli avukat alır. Bu husus avukatın fiilen devralıp takip ettiği iş ve dosyalar için geçerli olup herhangi bir statü değişikliğinde avukat aleyhine yorumlanamaz." şeklinde hükmün yer aldığı; her ne kadar memuriyet kadrosuna geçmiş olsa da "statü değişikliğinde avukat aleyhine yorumlanamaz"

ifadesi ve anılan hüküm uyarınca sözleşmeli olarak çalıştığı dönemde takip ettiği dosyalardan tahsil edilen vekalet ücretinin sözleşmede yer verilen %70 oranı üzerinden kendisine ödendiği belirtilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 146'ncı maddesinde; "Bu Kanunun birinci maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren memurlar aylık, ücret, ödenek, hizmetle ilgili her çeşit ödeme ve bunların şekil ve şartları bakımından bu Kanundaki hükümlere, aynı maddenin ikinci fıkrası kapsamına giren memurlar özel kanunlardaki hükümlere tabidir. Memurlara kanun, tüzük ve yönetmeliklerin ve amirlerin tayin ettiği görevler karşılığında bu Kanunla sağlanan haklar dışında ücret ödenemez, hiçbir yarar sağlanamaz. ..." denilmektedir.

Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen Tip Sözleşmenin 14'üncü maddesinde boş bırakılan (a), (b), (c) ve (d) bentlerine bu maddenin birinci fıkrasına göre sözleşmeli personelin hak ve yükümlülüklerinde değişiklik yapılması sonucunu doğurmamak kaydıyla kendisine verilen görevlerin yürütümüne ya da işin niteliğine uygun olarak hükümler konulması gerekirken (c) bendine 5393 sayılı Kanunun 49'uncu maddesi, Hizmet Sözleşmesinin 5 ve 14'üncü maddesinin birinci fıkrasına aykırı şekilde ilgiye menfaat temin edecek şekilde hüküm ihdas edilmiştir.

Belediye Başkanlığı ile Avukat arasında düzenlenen Sözleşmenin 16'ncı maddesinde, bu Sözleşmenin 31.12.2013 tarihine kadar geçerli olduğu kararlaştırılmıştır. Bu tarihten sonra Sözleşmenin hukuki değeri kalmamıştır. 2013 yılında düzenlenen Sözleşmedeki "herhangi bir statü değişikliğinde avukat aleyhine yorumlanamaz." ibaresi Sözleşmenin 2013 yılında sona ermesi nedeniyle 2016 yılına teşmil edilmesi mümkün değildir. Kaldı ki, Avukat 2013 yılında memurluk kadrosuna atanmıştır. Memur kadrosunda iken 146'ncı madde hükmü uyarınca 657 sayılı Kanunla sağlanan haklar dışında bir ücret ödenemeyeceği de açıktır. Bu itibarla, temyiz dilekçesinde iddia edilen hususların kabul edilmesi imkanı bulunmamaktadır.

Bu itibarla, sorumlu iddialarının reddedilerek 101 sayılı ilamın 1. maddesi ile verilen ..... TL'nin tazminine ilişkin hükmün TASDİKİNE,

TEMYİZ KURULU KARARI

Tarih : 30.10.2019

No : 46786

Konu: Döner Sermaye İşletmesi kapsamında yürütülen pedagojik formasyon eğitimlerinde görev alan Edebiyat Fakültesi öğretim üyelerine ödenen ücretlerin gelir vergisi matrahına eklenmemesi nedeniyle eksik gelir vergisi kesintisi yapılması hk.

Dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesinden sonra;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "Mevzu" başlıklı 1'inci maddesinde; "Gerçek kişilerin gelirleri gelir vergisine tâbidir. Gelir bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarıdır." denilmekte, aynı Kanunun "Gelirin Unsurları" başlıklı 2'nci maddesinde ise aynen:

"Gelirin unsurları:

Gelire giren kazanç ve iratlar şunlardır:

1. Ticarî kazançlar,
2. Ziraî kazançlar,
3. Ücretler,
4. Serbest meslek kazançları,
5. Gayrimenkul sermaye iratları,
6. Menkul sermaye iratları,
7. Diğer kazanç ve iratlar.

Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, yukarıda yazılı kazanç ve iratlar gelirin tespitinde gerçek ve safi miktarları ile nazara alınır."

Yine Kanun'un "Ücretin tarifi" başlıklı 61'inci maddesinde de:

"Ücret, işverene tabi belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez.”

hükümleri bulunmaktadır.

2015 yılına ilişkin gelir vergisi matrahları 25.12.2015 tarih ve 29573 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 290 Seri No’lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile belirlenmiştir. Söz konusu Tebliği’n “Yeniden Değerleme Oranında Artırılan Had ve Tutarlar” başlıklı 1’inci maddesinin dokuzuncu fıkrasında aynen:

“Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde yer alan gelir vergisine tabi gelirlerin vergilendirilmesinde esas alınan tarife, 2015 takvim yılı gelirlerinin vergilendirilmesinde esas alınmak üzere aşağıdaki şekilde yeniden belirlenmiştir.

12.600 TL’ye kadar % 15

30.000 TL’nin 12.600 TL’si için 1.890 TL, fazlası % 20

69.000 TL’nin 30.000 TL’si için 5.370 TL (ücret gelirlerinde 110.000 TL’nin 30.000 TL’si için 5.370 TL), fazlası % 27

69.000 TL’den fazlasının 69.000 TL’si için 15.900 TL (ücret gelirlerinde 110.000 TL’den fazlasının 110.000 TL’si için 26.970 TL), fazlası % 35”,

denilmektedir.

Öte yandan, 21.11.1989 tarihli ve 20349 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 160 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği’nde de:

“Bakanlığımıza yapılan başvurulardan, ücretlerin vergilendirilmesine ilişkin bazı konularda tereddüte düşüldüğü anlaşılmış ve aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

1. GENEL VE KATMA BÜTÇELİ İDARELER İLE DÖNER SERMAYEDEN ÖDENEN ÜCRETLERİN VERGİLENDİRİLMESİ

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61. maddesinde; “İşverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatler” ücret olarak tanımlanmış, 62. maddede ise “İşverenler, hizmet erbabını işe alan, emir ve talimatları dahilinde çalıştıran gerçek ve tüzel kişilerdir.” hükmüne yer verilmiştir. Öte yandan, ücretlerin

ne şekilde vergilendirileceği 31/1/1981 gün ve 17237 (mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 128 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde açıklanmıştır.

Buna göre, bir hizmet erbabının birden fazla işverenden ücret alması halinde, her bir işverenin ödediği ücretler, ayrı ayrı vergilendirilmektedir. Dolayısıyla vergi tarifesi, her bir işverenin ödediği ücrete, diğer işveren veya işverenlerin ödediği ücretle ilgilendirilmeksizin ayrı ayrı uygulanmaktadır. Ancak, söz konusu ücretlerin gayrisafi tutarları toplamının, Gelir Vergisi Kanununun 86. maddesinde belirtilen haddi aşması halinde, bu ücretlerin yıllık beyanname ile beyan edilmesi gerekmektedir. Bu konuda 18/3/1986 gün ve 19051 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 149 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde gerekli açıklamalar yapılmıştır:

Öte yandan, döner sermaye işletmeleri, 3046 sayılı Kanunun 40. ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 58. maddeleri uyarınca Bakanlıklar ile bağlı kuruluşlar ve üniversiteler bünyesinde kurulabilmektedir.

Döner sermaye işletmelerinin bağlı olduğu kurumlardan ayrı bütçe ve muhasebe sistemleri ve ayrıca, tahakkuk birimleri bulunmaktadır. Ayrıca, bazı kuruluşlar bünyesinde birden fazla döner sermaye işletmesi kurulması da mümkün bulunabilmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, bugüne kadar yapılan uygulamada bakanlıklar, bağlı kuruluşlar ve üniversiteler bünyesinde kurulan döner sermaye işletmeleri, bağlı oldukları kurumlardan ayrı bir işveren olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle, ayrı işverenler olarak kabul edilen döner sermaye işletmeleri tarafından ödenen ücretler, döner sermaye işletmelerinin bağlı olduğu kurumlar tarafından ödenen ücretlerle ilgilendirilmeksizin, ayrı ayrı vergilendirilmiştir.

Ancak, bu konuda verilen ve müstakâr hâl alan Danıştay kararlarında, döner sermaye işletmeleri, bünyesinde bulunduğu kurumdan ayrı bir işveren olarak kabul edilmemiştir.

Müstakâr hâl alan Danıştay kararları karşısında; bakanlıklar, bağlı kuruluşlar ve üniversiteler ile bu kuruluşlar bünyesindeki döner sermaye işletmelerinin, 1/1/1990 tarihinden geçerli olmak üzere, tek işveren olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür.

Bu çerçevede;

a) Bakanlıklar, bağlı kuruluşlar ve üniversitelerde bulunan tahakkuk birimlerinin, bu kuruluşlar bünyesinde kurulmuş olan döner sermaye işletmelerindeki tahakkuk birimleri ile koordineli olarak çalışmaları,

b) Bu kuruluşlar tarafından bir ay içinde yapılan ücret ödemeleri ile döner sermaye işletmeleri tarafından yapılan ücret ödemelerinin toplanarak, 128 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yer alan esaslar çerçevesinde vergilendirilmesi, gerekmektedir.

Öte yandan, Gelir Vergisi Kanununun 104. maddesinde, yıllık gelir vergisinin, vergiye tabi gelirlerin yıllık toplamından 31. maddedeki indirimler düşüldükten sonra 103. maddedeki nispetler uygulanmak suretiyle hesaplanacağı hükme bağlanmıştır. Bu hüküm ve 128 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yapılan açıklamalara göre, aynı işveren tarafından aynı vergilendirme dönemi içinde yapılan ücret ödemelerinin toplamı, yürürlükte olan gelir vergisi tarifesinin aynı gelir dilimi içinde kaldığı sürece, bu dilime ait vergi nispeti bu gelir dilimini aşması halinde ise aşan kısmın vergisi bir üst dilime ait vergi nispeti esas alınarak hesaplanacaktır.

ÖRNEK :

Katma Bütçeli bir idare olan (A) Üniversitesinde görevli bulunan bir doktora, Üniversiteden ve Üniversite bünyesinde kurulu döner sermaye işletmesinden ayrı ayrı ücret ödenmektedir.

Aynı işveren olarak kabul edilen üniversite ve döner sermayeden ödenen ücretlerin vergi matrahları, üniversite tahakkuk biriminde toplanacak ve bu matrahların toplamı yürürlükte olan vergi tarifesinin aynı gelir dilimi içinde kaldığı sürece bu dilime ait vergi nispeti, aşması halinde, aşan kısmın vergisi, bir üst dilime ait vergi nispeti esas alınarak hesaplanacaktır.

...”

denilmek suretiyle kamu kurumlarının farklı birimlerinden elde edilen gelirlerinin vergi matrahlarının birleştirilmesi hususu açıklığa kavuşturulmuştur.

Yukarıya detaylı bir biçimde alınan Tebliğ’de yer alan ve ihtilafa konu olaya birebir uyan “Örnek”ten de açıkça görüleceği üzere; ..... Üniversitesi Edebiyat Fakültesindeki bazı akademik personele, Döner Sermaye İşletmesi bünyesinde

yürütülen pedagojik formasyon faaliyeti kapsamında yapılan ek ödemelerin vergi matrahlarının Üniversite (Edebiyat Fakültesi) tahakkuk biriminde toplanması ve bu matrahların toplamı yürürlükte olan vergi tarifesinin aynı gelir dilimi içinde kaldığı sürece bu dilime ait vergi nispeti, aşması halinde, aşan kısmın vergisinin, bir üst dilime ait vergi nispeti esas alınarak hesaplanması gerekmektedir.

Son olarak, sorumlu tarafından Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü tarafından ödenen ek ödemelere ait hesaplamalarda yapılan eksik gelir vergisi hesaplamaları sonucu ortaya çıkan farkın da kamu zararı toplamına eklendiği ve buna ilişkin sorumluluğunda kendisine yüklenmesi suretiyle yetki aşımı yapıldığı iddia edilmekte ise de; İlamdaki kamu zararı tablosunun "maaş" ve "örgün öğretim ek ders ücreti+döner sermaye pedagojik formasyon ek ders ücreti" tutarlarının brüt değerlerinin ayrı ayrı toplanması suretiyle hesaplanan vergi matrahı üzerinden ödenmesi gereken gelir vergisi tutarlarına göre düzenlenmiş olması ve birleştirme sorumluluğunun Tebliğ'e göre Üniversite tahakkuk birimi olan Fen Edebiyat Fakültesinde olması karşısında yapılan hesaplamada herhangi bir yetki aşımından ve yanlışlıktan söz edilemeyeceği gibi sorumluluk mevzuunda da herhangi bir hukuki isabetsizlikten söz edilemez.

Bu itibarla, gerek konunun esası gerekse de sorumluluk yönünden yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda temyiz dilekçesindeki iddiaların reddedilerek 161 sayılı İlamın 1. maddesiyle verilen .... TL'nin tazminine ilişkin hükmün TASDİKİNE,

TEMYİZ KURULU KARARI

Tarih : 04.12.2019

No : 46976

Konu: Nakdi giyim yardımı ödenmesi mümkün olmayan personel hk.

Duruşma sırasında yapılan sözlü açıklamaların dinlenilmesi ve dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesinden sonra;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ:

4325 sayılı Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik Müesseselerinin İdare ve İşletmeleri Hakkında Kanun'un 18'inci maddesinde;

"Müesseseler, umum müdür veya müdür, memur veya müstahdemlerine verilecek ücretler 3659 sayılı kanun hükümlerine tabidir."

3659 sayılı Bankalar ve Devlet Müesseseleri Memurları Aylıklarının Tevhid ve Teadülü Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde;

"Aşağıda yazılı müesseseler memurları bu kanun hükümlerine tabidir:

...

C) Devletçe veya mülhak veya hususi bütçeli idarelerce veya belediyelerce veya yukarıdaki bendlerde yazılı teşekkül ve bankalar tarafından sermayesinin yarısından fazlasına iştirak suretiyle kurulan teşekküller ve bunların aynı nispette iştirakleriyle vücut bulan kurumlar ve ticaret ve sanayi odaları ve borsalar veya satın alınıp belediyelere bağlanan müesseseler."

3659 sayılı Kanun'un 1 no.lu kanun başlığı dip notunda; "Bu Kanun ile ek ve değişiklikleri, bu Kanuna tabi kurumların personeli hakkında kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar uygulanmaya devam olunur. Bu personelin aylıklarının hesabında 14/7/1965 tarih ve 657 sayılı (Devlet Memurları Kanunu) na 31/7/1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla eklenen Ek geçici 9 uncu madde hükümleri uygulanır."

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Ek Geçici 9'uncu maddesinde;

"(Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/2 md.) birinci fıkrasında, "3659 sayılı Kanunla ek ve değişiklikleri, 2847 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerine tabi olan kurumların (Et

ve Balık Kurumu ve Petrol Ofisi dahil) personeli hakkında kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar, söz konusu kanunların ilgili hükümleri ile özel kanunlarındaki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.”

Ek Geçici 21’inci maddesinde;

“Ek Geçici 7, 9, 12, 13 ve 14 üncü maddeler kapsamına giren personele bu Kanuna tabi memurlara ödenenler dışında herhangi bir ödeme yapılamaz. Ancak, 440 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi hükümleri ile 30 ve geçici 7 nci maddesindeki haklar saklıdır...”

211’inci maddesinde; “Devlet memurlarından hangilerinin ne şekilde giyecek yardımından faydalanacakları Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelik ile tespit olunur.”

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 211’inci maddesindeki yetkiye istinaden Bakanlar Kurulunca çıkarılan ve 09.10.1991 tarih ve 21016 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliği’nin “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde; “Bu Yönetmelik hükümleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personel ile bu Kanunun ek geçici 21 inci maddesinde belirtilen personel ve diğer kanunlarda giyecek yardımı konusunda 657 sayılı Kanuna göre işlem yapılacağına ilişkin hüküm bulunan personel hakkında uygulanır.”

Aynı Yönetmelik’in “Giyecek Yardımından Yararlanacak Olanlar” başlıklı 3’üncü maddesinde; “2 nci maddede belirtilen personelden giyecek eşyası verilecek olanlar, kadro unvanları ve hizmet sınıfları itibariyle ekli I ve II sayılı cetvellerde gösterilmiştir. Bu cetvellerde yer almayanlar her ne suretle olursa olsun bu yardımdan yararlandırılmazlar.”

Mezkur Yönetmelik’in Ek 1’inci maddesinde ise; “(Ek: 7/5/2010-2010/508 K.); Bu Yönetmeliğe ekli (I) sayılı Cetvelin (...) (17), (18), (19), (20), (21), (22) ve (23) numaralı sıraları ile (II) sayılı Cetvelin Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfına ait bölümün (3) ve (4) numaralı sıraları hariç olmak üzere, personele verilmesi öngörülen giyecek yardımlarının bedeli, 11 inci madde uyarınca belirlenen fiyatlar esas alınmak suretiyle nakden ödenir. Emniyet Hizmetleri Sınıfı ile Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığında görev yapan personel için bu madde hükümleri uygulanmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

hükümleri yer almaktadır.

Bütün bunların yanında şunu da ifade etmek gerekir ki, gerek 4325 sayılı, gerekse 3659 sayılı kanunlarda, ... personeline giyecek yardımı yapılmasına cevaz veren herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

Anılan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; 3659 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin (C) bendi; belediyelerce sermayesinin yarısından fazlasına iştirak suretiyle kurulan teşekküller ve satın alınıp belediyelere bağlanan müesseseleri de kapsamakta olup, 4325 sayılı Kanun'un 18'inci maddesi gereği .... Genel Müdürlüğü bu kapsamda olup, 3659 sayılı Kanun'un 1 no.lu kanun başlığı dip notunda yer alan atıf hükmü ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Ek Geçici 9'uncu ve Ek Geçici 21'inci maddesinde yer alan düzenlemeler nedeniyle .... personelinin aylıklarının hesabında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Ek Geçici 9'uncu maddesi hükmü uygulanmaktadır. Öte yandan 657 sayılı Kanun'un Ek Geçici 21'inci maddesinde de, Ek Geçici 9'uncu madde kapsamına giren personele "bu Kanuna tabi memurlara ödenenler dışında herhangi bir ödeme yapılamayacağı" hüküm altına alındığından ve 4325 sayılı ve 3659 sayılı kanunlarda giyecek yardımı yapılmasına cevaz veren herhangi bir düzenleme bulunmadığından, ... Genel Müdürlüğü personeli giyim yardımı bakımından da 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir.

Kaldı ki, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 211'inci maddesindeki yetkiye istinaden Bakanlar Kurulunca çıkarılan ve 09.10.1991 tarih ve 21016 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliği'nin kapsamını düzenleyen 2'nci maddesinde, mezkûr Yönetmelik hükümlerinin 657 sayılı Kanun'un Ek Geçici 21'inci maddesinde belirtilen personel hakkında da uygulanacağı özellikle vurgulanmış; 12'nci maddesinde ise, Yönetmelik kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların giyecek yardımı konusunda ayrı bir yönetmelik çıkaramayacağı hüküm altına alınmış ve Yönetmeliğin I ve II sayılı cetvellerinde giyecek eşyası verilecek olanlar kadro unvanları ve hizmet sınıfları itibariyle gösterilmiş olup, bu cetvellerde yer almayanlar her ne suretle olursa olsun bu yardımdan yararlandırılmazlar.

Ayrıca anılan Yönetmeliğin Ek 1'inci maddesi hükmüne göre; bu Yönetmeliğe ekli (I) sayılı Cetvelin (17), (18), (19), (20), (21), (22) ve (23) numaralı sıraları ile (II) sayılı Cetvelin Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfına ait bölümün (3) ve (4) numaralı sıraları hariç olmak üzere personele verilmesi öngörülen giyecek yardımlarının bedeli 11'inci madde uyarınca belirlenen fiyatlar esas alınmak suretiyle nakden ödenebilmektedir.

Rapor dosyası ve eki belgelerin incelenmesi neticesinde; anılan Genel Müdürlükçe, Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliği hükümlerine göre giyim yardımından yararlanma zorunluluğu olup olmadığı dikkate alınmadan ve ayrıca aynı Yönetmeliğin 11'inci maddesi uyarınca Maliye Bakanlığınca belirlenen fiyatlar esas alınmadan bütün memurlara giyim yardımı ödemesi yapıldığı görülmüştür.

Her ne kadar karar düzeltme dilekçesinde; 4325 sayılı Kanun'dan hareketle, Kuruluşun tacir sıfatıyla ticaret yaptığı ve Kuruluş personelinin farklı bir statüye ve mevzuata tabi olduğu ve aylık ödemeleri dışında 657 sayılı Kanun'a tabi olunmadığı; 4325 sayılı Kanun'un 17'nci maddesi gereği bu personele giyecek yardımı yönünden 657 sayılı Kanun'un uygulanamayacağı iddia edilmekte ise de;

4325 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde; "Ankara elektrik ve havagazı ve Adana elektrik hizmetlerini görmek üzere bu şehirler belediyelerince (Ankara Elektrik ve Havagazı İşletme Müessesesi) ve (Adana Elektrik İşletme Müessesesi) adlarıyla birer müessese kurulur." denilmek suretiyle .... Genel Müdürlüğünün ilk olarak ..... ismiyle kurulduğu belirtilmiştir. Yine aynı maddede, "Bu müesseseler, hükmi şahsiyeti haiz olmak ve adı geçen belediyelere bağlı bulunmak üzere birer umum müdürlük veya müdürlük tarafından bu kanunda yazılı esaslara ve hususi hukuk hükümlerine göre idare edilir." denilerek kuruluşun hukuki durumu tanımlanmıştır. Diğer yandan, anılan Kanunda Kuruluşun bağlı olduğu idareden ayrı bir bütçesinin olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu Kanun incelendiğinde, başlangıçta Kuruluşun çalışanlarının hem özlük hakları hem de disiplin vb. cezalar yönünden farklı statüde olduğu anlaşılmaktadır:

Mezkur Kanun'un 17'nci maddesinde, "İşletme müesseselerinin memur ve müstahdemleri halk ve mensup oldukları idare ile münasebetlerinde hususi müessese memurları gibi muameleye tabidirler. Bunlar hakkında Memurin Muhakematı hakkındaki kanun ile Memurin Kanunu hükümleri tatbik olunmaz." 18'inci maddesinde, "Müesseseler umum müdür veya müdür, memur veya müstahdemlerine verilecek ücretler 3659 sayılı kanun hükümlerine tabidir." denilerek Kuruluş personelinin ücret ödemelerinin 3659 sayılı Kanun'a göre yapılacağı; personelin halk ve idare ile ilişkilerinden kaynaklanan hukuki ihtilaflarda ise Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanun ile Memurin Kanunu hükümlerinin tatbik olunmayacağı ve hususi kuruluşların personeli gibi işleme tabi tutulacağı belirtilmiştir. Buna karşılık, başlangıçta 4325 sayılı Kanun'da kurum

personeli özel bir statüye tabi kılınmakla birlikte, 3659 sayılı Kanun'da 657 sayılı Kanuna yapılan göndermeler ve 657 sayılı Kanunda yapılan özel düzenlemeler nedeniyle, özlük hakları yönünden kurum personeline tanınan özel statü ortadan kalkmış bulunmaktadır. Dolayısıyla belirtilen maddelerden hareketle, ... Genel Müdürlüğü personelinin giyecek yardımı yönünden 657 sayılı Kanun'a tabi olmadığı ileri sürülmesi kabul edilemez.

Yukarıda da belirtildiği üzere ..... Genel Müdürlüğünün memur statüsündeki personeli, 1327 sayılı Kanun'la 657 sayılı Kanun'a eklenen Ek Geçici 9 ve Ek Geçici 21'inci maddelerdeki düzenlemeler neticesinde; aylıklarının hesabı, özel hizmet tazminatı, ikinci görev yasağı, vekalet görevi, ders görevleri, sosyal yardımlar vb. ödemeler yönünde 657 sayılı Kanun'a tabi kılınmış ve ilgili personele 657 sayılı Kanun'a tabi personele ödenenlerin dışında hiç bir ödeme yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır (Ek Geçici 21'inci maddede sadece 440 sayılı Kanun'da belirtilen ikramiye ödemesi istisna tutulmuştur). Bu anlamda, ...Genel Müdürlüğü personelinin ücret ve yukarıda sayılan diğer ödemeler yönünden 657 sayılı Kanun'a tabi olduğu tartışmasızdır. Yasa Koyucu, sosyal yardımlar konusunda Kuruluşun personelinin ayrık tutmak isteseydi, 657 sayılı Kanun'da yapılan düzenlemede bu durumu 440 sayılı Kanun ile ilgili istisna düzenlemesinde olduğu gibi açıkça belirtirdi.

Yine dilekçelerinde sorumlular, Kuruluş personeline eski yıllardan beri nakit olarak ödenmekte olan giyim yardımının, 2000 yılında kesildiğini; ancak idare aleyhine açılan davalar neticesinde idare mahkemelerince personel lehine karar verildiğini; Kuruluşta uygulanan giyim yardımı usulünü destekleyen yargı kararlarının bulunduğunu; bu kararları İdarenin uygulamak zorunda olduğunu belirtilmişlerse de;

Söz konusu mahkeme kararlarının bir kısmının gerekçesinde 4325 sayılı Kanun'un 17'nci maddesi ile Bütçe Kararnamesi; bir kısmında ise 657 sayılı Kanun'un Ek Geçici 21'inci maddesinden hareketle Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliği hükümleri esas alınmıştır.

Bahse konu yargı kararlarından biri olan Danıştay 5'inci Dairesinin 30.11.2004 tarih ve 2002/2729 E. ve 2004/4895 K. sayılı kararında, "4325 sayılı Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik Müesseselerinin İdare ve İşletmeleri Hakkında Kanununun 17. maddesinde, "İşletme Müesseselerinin memur ve müstahdemleri hak ve mensup oldukları idare ile münasebetlerinde hususi müessese memurları gibi muameleye tabidirler. Bunlar hakkında memurun

muhakematı hakkında kanun ile memurun kanunları hükümleri tatbik olunmaz" hükmü yer almakta olup, bu hüküm uyarınca... personeli özlük hakları bakımında 657 Sayılı Yasaya tabii olduğu halde, diğer hak ve ödemeleri özel yasalar olan 4325 Sayılı Yasa ve bu yasanın 18.maddesinin göndermede bulunduğu 3659 sayılı Yasa ile düzenlenmiştir. Bu nedenle, memurlara yapılacak giyecek yardımı yönetmeliği ve devlet memurları yiyecek yardımı yönetmeliğinin .... personeline uygulanması olanaksızdır." denilmektedir.

Danıştay 5'inci Dairesinin Kararında, Kanun'un 17'nci maddesindeki düzenlemeden yola çıkılarak Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliği ile Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği'nin .... Genel Müdürlüğü personeline uygulanmasının olanaksız olduğuna hükmedilmiştir. Halbuki giyim yardımının yapılması hususunda 657 sayılı Kanun'un Ek Geçici 21'inci madde önemlidir ve Kararın verildiği tarih itibariyle yürürlüktedir. Üstelik, 657 sayılı Kanun'un, Kuruluşu ilgilendiren Ek Geçici 9 ve Ek Geçici 21'inci maddelerinde, Kuruluş personeline, 657 sayılı Kanun'a tabi personele ödenenlerin dışında hiçbir ödeme yapılamayacağı, Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliği'nin kapsam maddesinde de 657 sayılı Kanun'un Ek Geçici 21'inci maddesinde yer alan personelin de bu Yönetmeliğe tabi olduğu belirtilmektedir. Dolayısıyla, 4325 sayılı Kanun'un disiplin ve yargılama konusunu düzenleyen 17'nci maddesinden hareketle 657 sayılı Kanun'un Ek Geçici 21'inci maddesinin alanının daraltılması kabul edilemez.

Öte yandan, aynı konuda yargı organlarınca verilen kararlar şahsına, olayına ve dönemine münhasır olduğundan, mahkeme kararlarına göre üçüncü kişiler hakkında işlem yapılması, kararlar kesinleşmiş dahi olsa, mümkün bulunmamaktadır.

Kaldı ki 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 78'inci maddesinin ikinci fıkrasında, adli, idari ve askeri mahkemelerce verilen hükümlerin, Sayıştay'ın denetim yapmasına ve hükme bağlamasına engel olamayacağı hükme bağlanmıştır.

Yine sorumlular dilekçelerinde; memur personele giyim yardımı yapılmasının Kuruluşun 2015 yılı Bütçe Kararnamesinde yer aldığını; Bütçe Kararnamesi'nin 4325 sayılı Kanun uyarınca Belediye Meclisi kararıyla kabul edildiğini; Kararname'de yazılı hususların yerine getirilmesinin Kuruluş açısından zorunluluk olduğunu, giyim yardımının sosyal yardım olarak adlandırıldığını ve meclis tarafından giyim yardımı için yetki verildiğini belirtmekte ise de; Kuruluşun

2015 yılı Bütçe Kararnamesi'nin "İdare Encümenine Verilen Yetkiler" başlıklı 8'inci maddesinin 7'nci bendinde, "657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele, yılda toplam bir maaş tutarında ikramiye ile sosyal yardım vermeye, miktarını ve zamanını tespit etmeye yetkilidir." denilerek İdare Encümenine 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi personele mevzuatına uygun olarak sosyal yardım verilmesi konusunda yetki verilmiştir. Bu yetkinin yapılacak sosyal yardımlara ilişkin yürürlükteki mevzuat hükümlerinin yok sayılarak kullanılabilceğinin kabulü mümkün değildir. Diğer bir ifadeyle bahse konu yetki hak doğurucu bir yetkiyi içermemektedir. Kararname'deki düzenleme, giyim yardımının İdare Encümeni kararıyla mevzuatına uygun olarak yapılmasını içermektedir. Mevzuatta yeri olmayan bir ödemeyi veya ödeme şeklini Bütçe Kararnamesi ile mevzuata uygun hale getirmek mümkün değildir.

Sorumlular temyiz aşamasındaki iddialarından farklı olarak, Sorguda, Daire Kararında ve Temyiz Kurulu Kararında brüt ..... TL giyim yardımı ödemesinin tazminine karar verildiğini, bu rakamın brüt ödeme olduğunu, bu miktarın ahizlere ödenmediğini, bu rakamdan .... TL damga ve gelir vergisi kesildiğini ve Maliye Hazinesine (Vergi Dairesi) yatırıldığını, bu ödemelerin de kamu zararı olarak kabul edilmesinin mümkün olmadığını, bu nedenle de verilen kararda hesap hatası olduğunu ve kararın düzeltilmesi gerektiğini ifade etmişlerse de;

Sayıştay Genel Kurulunun 12.02.1981 tarih ve 4107/1 sayılı kararında, "Sayıştay denetimine giren idare ve kurumların saymanlık hesaplarının incelenmesi sonunda saptanan mevzuata aykırı ödemelerden genel bütçeli dairelere ilişkin bulunanların, vergi kesintileri düşüldükten sonra kalan tutarlar üzerinden; katma bütçeli dairelerle diğer kuruluşlara ilişkin olanların ise, bütçelere gider olarak kaydedilen kesintisiz tutaralar üzerinden hesaplanması gerektiğine..." şeklinde karar verilmiştir.

Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğünün, 20.02.2004 tarih ve 25379, 1. mükerrer sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan (Sıra No: 16) Genel Tebliğinde de, konuya ilişkin uygulamanın nasıl yapılacağı izah edilmektedir. Sonuç olarak iddia edildiğinin aksine kararda hesap hatası bulunmamaktadır.

Bu itibarla, 10.10.2018 tarih ve 45128 sayılı Temyiz Kurulu Kararının 1. Maddesinde KARAR DÜZELTİLMESİNE MAHAL OLMADIĞINA,

TEMYİZ KURULU KARARI

Tarih : 11.12.2019

No : 47034

Konu: Niteliği itibarıyla Belediyenin tanıtımını aşan mahiyette olan ve Belediyeye ait bir görevin ifası kapsamında olmayan ulusal basında tanıtım ve danışmanlık hizmet alımı için ödeme yapılmasının mümkün olmadığı hk.

Dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesinden sonra;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ:

İlamda tazmin hükmü; niteliği itibarıyla Beldenin tanıtımını aşan mahiyette olan, Belediyeye ait bir görevin ifası kapsamında olmayan, satın alınan hizmete veya hizmetin kabulüne ilişkin herhangi bir kanıtlayıcı belgesi bulunmayan ulusal basında tanıtım organizasyonu ve danışmanlık hizmet alımı için ödendiği ve alımı yapılan hizmetin kapsamının alım yapılmasını gerektirecek mahiyette olmadığı gerekçeleriyle ..... TL'lik kamu zararına ilişkin olarak verilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un "belediyenin görev ve sorumlulukları" kenar başlıklı 14'üncü maddesinde: "... kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, ... hizmetlerini yapar veya yaptırır ..." hükmü yer almaktadır.

5393 sayılı Kanun'un "belediyenin giderleri" kenar başlıklı 60'ıncı maddesinin k bendinde tanıtım giderleri belediye giderleri arasında sayılmıştır.

İlama konu uygulamada, Belediye tarafından sunulan hizmetlerin tanıtımı, ulusal basın gezisi organize edilmesi, çıkacak haberlerin takibi ve Belediye Başkanının ulusal bir yayına konuk edilmesi amacıyla ..... İletişim ve Danışmanlık Ltd. Şti.'den hizmet alımı yapılarak bedelinin Belediye bütçesinden ödendiği görülmüştür.

Mevzuat hükümlerine göre belediyelerin giderleri arasında yer alan tanıtım giderleri, beldenin tanıtımına ilişkindir. Ayrıca, alımı yapılan hizmetin kapsamı da alım yapılmasını gerektirecek mahiyette değildir.

Niteliği itibarıyla beldenin tanıtımını aşan mahiyette olan, belediyeye ait bir vazifenin ifası kapsamında olmayan bu hizmet alımı için ödenen tutarın kamu zararı oluşturduğu anlaşılmıştır.

Bu itibarla, sorumlu iddialarının reddedilerek 235 sayılı ilamın 8 inci maddesiyle ..... TL'ye ilişkin olarak verilen tazmin hükmünün TASDİKİNE,

TEMYİZ KURULU KARARI

Tarih : 18.12.2019

No : 47045

Konu: MYO Binası Yapım İşi'nde; sözleşmesine uygun olarak yapılmayan bir imalat için iş artışı yapılarak yeniden bir ödeme yapılması mümkün olmadığı hk.

Duruşma sırasında yapılan sözlü açıklamaların dinlenilmesi ve dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesinden sonra,

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ:

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi" başlıklı 24'üncü maddesine göre;

"Mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan iş;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak

mümkün olmaması,

Şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20 'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir.

Birim fiyat sözleşme ile yürütülen yapım işlerinde, Bakanlar Kurulu bu oranı sözleşme bazında %40 'a kadar artırmaya yetkilidir.

İşin bu şartlar dahilinde tamamlanamayacağına anlaşılması durumunda ise artış yapılmaksızın hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Ancak bu durumda, işin tamamının ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi zorunludur.

Sözleşme bedelinin % 80'inden daha düşük bedelle tamamlanacağı anlaşılan işlerde, yüklenici işi bitirmek zorundadır. Bu durumda yükleniciye, yapmış

olduğu gerçek giderleri ve yüklenici kârına karşılık olarak, sözleşme bedelinin %80'i ile sözleşme fiyatlarıyla yaptığı işin tutarı arasındaki bedel farkının %5 7 geçici kabul tarihindeki fiyatlar üzerinden ödenir.”

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin “Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi” başlıklı 21'inci maddesine göre de;

“1) Yapım sözleşmelerinde, öngörülemez durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan işin;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir.

2) Birim fiyat sözleşme ile yürütülen yapım işlerinde, bu oranı sözleşme bazında % 40'a kadar artırmaya yetkilidir.

3) Karma sözleşmelerde, birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan koşulların gerçekleşmesi şartıyla, artışa konu iş, sözleşme bedelinin;

a) Götürü bedel teklif edilen iş kısımlarına ait tutarının %10 una.

b) Birim fiyat teklif alınan iş kısımlarına ait tutarının %20'sine,

kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir. Bakanlar Kurulu birim fiyat teklif alınan iş kısımlarına ait oranı sözleşme bazında % 40 'a kadar artırmaya yetkilidir.

4) İşin yukarıdaki şartlar dahilinde tamamlanamayacağını anlaşılması durumunda ise artış yapılmaksızın hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Ancak bu durumda, işin tamamının ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi zorunludur.

5) Sözleşme bedelinin %80 inden daha düşük bedelle tamamlanacağı anlaşılan işlerde, yüklenici işi bitirmek zorundadır. Bu durumda yükleniciye, yapmış olduğu gerçek giderleri ve yüklenici kârına karşılık olarak, sözleşme bedelinin %80'i ile sözleşme fiyatlarıyla yaptığı işin tutarı arasındaki bedel farkının %5'i geçici kabul tarihindeki fiyatlar üzerinden ödenir.”

İlave işlerin aynı sözleşme kapsamında aynı yükleniciye yaptırılabilmesi için aşağıdaki koşulların gerçekleşmesi gerekmektedir:

- İş artışı, başlangıçta öngörülemeyen nedenlere dayalı olarak ortaya çıkmalıdır.
- Artışa konu işlerin yapılması zorunluluk bulunmalıdır.
- İlave işlerin idareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması gerekir.
- Yasal sınırlar dahilindeki iş artışlarının işin tamamlanması amacıyla yaptırılması gerekir.

İlamdaki ifadeyle; yapılan incelemede, işin devamı sırasında binanın dış cephesine ahşap desenli boya yapıldığı, ancak daha sonra yapılan ahşap desenli boya üzerine grenli boya yapılmasına Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığınca yukarıda söz edilen Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 21'inci maddesi kapsamında 08.05.2017 tarihinde olur verildiği ve hakedişte her iki imalat için de ödeme yapıldığı görülmüştür.

Sorumlularca ..... Meslek Yüksekokulu'nun dış cephesi ile ilgili Okul Yönetimi ile birlikte katalogdan renk seçimi yapıldığı ve cephe uygulamasına başlanıldığı, ancak her ne kadar teknik bir sebep olmasa da uygulama yapılan rengin katalogdan beğenilen renkten tamamen farklı olmasından dolayı Okul Yönetiminin de itirazlarıyla imalatın bir kısmı uygulandıktan sonra durdurulduğu, Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığınca verilen 08.05.2017 tarihli Olur ile dış cephede uygulanan rengin değiştirilmesinin uygun olduğu gerekçe gösterilerek iş artışı yapılarak ödemesi gerçekleştirilen söz konusu ikinci imalatın yapılmak zorunda kaldığı iddia edilmekte ise de; boya rengi seçiminde herhangi bir numune uygulama işlemi ve deneme yapılmamış olması da, bu işten sorumlu kişilerin dikkatsizliğini ve özensizliğini açık bir şekilde göstermektedir. Dolayısıyla, burada başlangıçta öngörülemeyen bir nedene dayalı olarak ilaveten yaptırılan bir imalattan değil; projesi, şartnamesi ve teknik özellikleri ile uyuşmayan bir imalattan söz etmek gerekir ki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Sözleşme ve eklerine uymayan işler" başlıklı 23'üncü maddesi gereğince proje ve şartnamelere uymayan, eksik ve kusurlu oldukları tespit edilen işleri yüklenici, yapı denetim görevlisinin talimatı ile belirlenen süre içinde bedelsiz olarak değiştirmek veya yıkip yeniden yapmak zorundadır.

Tüm bu açıklamalar çerçevesinde, sözleşmesine uygun olarak yapılmayan bir imalat için iş artışı yapılarak yeniden (mükerrer) bir ödeme yapılması mümkün olmadığından; temyiz dilekçesindeki iddiaların reddiyle 14 sayılı İlamın 1. maddesinin (A) bendiyle verilen ..... TL'nin tazminine ilişkin hükmün TASDİKİNE, karar verildi.

T.C.

SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

Destek Grubu 2

06520 Balgat / ANKARA

dergi@sayistay.gov.tr

ISSN: 1300-1981 eISSN: 2651-351X